

KÚRIA

Bfv.I.1679/2014/3.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év március hó 10. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által a terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, az Egri Törvényszék 11.B.657/2013/25. számú ítéletét megváltoztatja,

az I.rendű terhelttel szemben alkalmazott halmazati büntetést az 1978. évi IV. törvény 85. § (2) bekezdése, és 97. § (1) bekezdése alapján tekinti kiszabottnak.

Egyebekben az ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az Egri Törvényszék a 2014. május 22. napján kihirdetett, és 2014. május 23. napján jogerőre emelkedett 11.B.657/2013/25. számú ítéletével az **I. rendű** terheltet az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés, (6) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntetében, az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés, (2) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntetében és 2 rendbeli testi sértés vétségében [1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés] mondta ki bűnösnek. Ezért őt, mint többszörös visszaesőt - halmazati büntetésül - hét év fegyházbüntetésre és a közügyektől hét év eltiltásra ítélte. A bíróság rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, és a

bűnügyi költség viseléséről.

A törvényszék, miután **az I. rendű** terhelt terhére megállapított bűncselekmények a cselekmények elkövetésekor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 137. § 17. pontjára figyelemmel személy elleni erőszakos bűncselekménynek minősülnek, vele szemben a büntetést az 1978. évi IV. törvény 85. § (2) és (4) bekezdésére figyelemmel szabta ki.

A hivatkozott 85. § (4) bekezdése szerint akkor, ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább három a 137. § 17. pontjában meghatározott személy elleni erőszakos bűncselekmény volt, a (2) bekezdés szerinti büntetési tétel felső határa a kétszeresére emelkedett, és amennyiben a büntetési tétel így felemelt felső határa a húsz évet meghaladta, vagy a törvény szerint bármelyik bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető volt, az elkövetővel szemben életfogytig tartó szabadságvesztést kellett kiszabni.

Az Alkotmánybíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 2010. július 23-tól 2013. június 30-ig hatályos 85. § (4) bekezdésének a folyamatban lévő ügyben történő alkalmazásának kizárása, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 81. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése, valamint a jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatának elrendelése kapcsán meghozott 23/2014. (VII.15.) AB számú határozatában megállapította, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 2010. július 23-tól 2013. június 30-ig hatályos 85. § (4) bekezdésének alkalmazása alaptörvény-ellenes, emellett megállapította azt is, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 81. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenes; ezért az utóbbi törvényhelyet a hatálybalépésére, 2013. július 1-jére visszaható hatállyal megsemmisítette. Ugyanakkor elrendelte a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 85. § (4) bekezdése, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 81. § (4) bekezdésének alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.

Az Alkotmánybíróság határozatára figyelemmel a Legfőbb Ügyészség BF.1533/2014/1. számon a jogerős ügydöntő határozat ellen terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt. Az indítványozó álláspontja szerint a terhelttel szemben a felülvizsgálat során - összevetve azt a 2012. évi C. törvénnyel - az 1978. évi IV. törvény rendelkezései az irányadók, tekintettel arra, hogy az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezései alapján a terhelt nem lenne feltételes szabadságra bocsátható. Ugyanakkor a terhelttel szemben kiszabott hét év fegyházbüntetés az alkotmányos tételkeretek között sem tekinthető

eltúlzottnak, az a büntetési célok eléréséhez változatlanul indokolt.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria az Egri Törvényszék ítéletét akként változtassa meg, hogy **az I. rendű** terhelttel szemben a büntetést az 1978. évi IV. törvény 85. § (2) bekezdésére is figyelemmel a 97. § (1) bekezdése alapján tekintse kiszabottnak.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésére figyelemmel a megtámadott határozatokat a felülvizsgálati indítványban megjelölt okból, valamint a hivatkozott törvényhely (5) bekezdésére figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel bírálta felül.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában felhívott, a 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés e) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát rendelte el, feltéve, hogy a terhelt még nem mentesült a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, illetve végrehajthatósága még nem szűnt meg.

Az I. rendű terhelt a kiszabott szabadságvesztés büntetést jelenleg is tölti, és miután a büntetés végrehajtása még nem fejeződött be, a felülvizsgálati eljárás törvényi feltételei fennállanak.

A Be. 423. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott esetben az elbíráláskor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

A 2012. évi C. törvény, azaz a jelenleg hatályos Btk. 2. § (1) bekezdése szerint a bűncselekményt az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerint kell elbírálni, azonban a (2) bekezdésre figyelemmel az elbíráláskor hatályos új büntető törvényt kell alkalmazni, ha eszerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.

Ebből következően a Kúriának egybe kell vetnie a terhelt terhére megállapított bűncselekmények elkövetésének idején hatályban volt

anyagi jogi rendelkezéseket a jelenleg hatályosakkal, mégpedig az Alkotmánybíróság által megsemmisített, illetve alaptörvény-ellenesnek minősített jogszabályi rendelkezések figyelmen kívül hagyásával.

A töretlen bírói gyakorlat szerint annak eldöntésénél, hogy melyik törvény alkalmazása eredményez kedvezőbb elbírálást a terheltre nézve, elsősorban a bűncselekmény törvényi büntetési tételéből kell kiindulni.

Miután azonban az elbírált bűncselekmények büntetési tétele mindkét törvényben azonos, a törvény egyéb - az Általános Részben megfogalmazott - rendelkezéseit kell egybevetni.

Az 1978. évi IV. törvény 85. § (2) bekezdése szerint a halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények büntetési tételei közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kellett kiszabni, és a (3) bekezdés szerint akkor, ha a törvény a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendelt, a (2) bekezdés szerinti büntetési tétel felső határa a felével emelkedett, de az nem érhetette el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

A hatályos Btk. 81. § (2) bekezdése szerint a halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni, míg a (3) bekezdés szerint akkor, ha a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

Tartalmilag tehát mindkét törvény szerinti szabály azonos.

Az 1978. évi IV. törvény 83. § (2) bekezdése szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke irányadó, és a (3) bekezdés szerint akkor, ha a törvény a büntetés kiszabása esetén a Különös Részben meghatározott büntetési tételek emelését írta elő, a (2) bekezdésben meghatározott számítást a felemelt büntetési tételekre tekintettel kell elvégezni.

A Btk. 80. § (2) és (3) bekezdése tartalmilag ezzel azonos.

Az eljáró bíróságok **az I. rendű** terheltet többszörös visszaesőként ítélték el.

Az 1978. évi IV. törvény 97. § (1) bekezdése szerint a különös és a többszörös visszaesővel szemben - amennyiben a törvény másként nem rendelkezik - az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedett, de nem haladhatta meg a húsz évet. Halmazati büntetés esetén a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételt kellett a felével emelni.

A Btk. 89. § (1) bekezdése szerint pedig a különös és a többszörös visszaesővel szemben - ha e törvény másként nem rendelkezik - az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a huszonöt évet. Halmazati büntetés esetén a 81. § (3) bekezdése szerinti büntetési tételt, tárgyalásról lemondás esetén a 83. § (1), (2) bekezdése szerinti büntetési tételt kell a felével emelni.

Azaz az 1978. évi IV. törvény alapján a többszörös, illetve a különös visszaesővel szemben a halmazati büntetés felső határa azonos a legsúlyosabb büntetés felső határának felével felemelt mértékével, míg a Btk. rendelkezése szerint a halmazati büntetésre tekintettel már felemelt büntetési tételt kell a felével felemelni.

A terhelttel, mint többszörös visszaesővel szemben halmazati büntetésként irányadó büntetési tételkeret az 1978. évi IV. törvény szerint két évtől tizenhat évig terjedő időtartamról két évtől tizenkét évig terjedőre csökken, míg a büntetés kiszabásakor irányadó középérték kilenc évről hét évre változik.

Emellett a többszörös visszaeső terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozata mind az 1978. évi IV. törvény 42. § (3) bekezdése, mind a Btk. 37. § (2) bekezdés b) pontja alapján fegyház.

Ekként a büntetés kiszabása során a többszörös visszaesőkkel szemben irányadó szabályokra tekintettel - ahogy arra a Legfőbb Ügyészség átiratában helyesen utalt - a Btk. szigorúbb rendelkezéseket tartalmaz, mint az 1978. évi IV. törvény, mivel az új Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontja alapján a terhelt nem lenne feltételes szabadságra bocsátható. Erre figyelemmel pedig nem eredményezhet kedvezőbb elbírálást a terhelt számára, ezért a bűncselekmény jogerős határozata szerinti minősítése törvényes.

A Kúria álláspontja szerint törvényes a terhelttel szemben kiszabott büntetés is.

Ahogy arra az Alkotmánybíróság a 23/2014. (VII. 15.) AB számú határozatában rámutatott: az egyes bűncselekmények természetéhez és súlyához igazodó büntetési rendszer és a büntetéskiszabás normatív előírásai együttesen szolgálják a jogállami büntetés funkcióját, a társadalom védelmét, a szankcióval történő arányos és megérdemelt

viszonzást, valamint a speciális és generális prevenciót.

Ezen elveknek megfelel **az I. rendű** terhelttel szemben kiszabott, a törvényes tételkeretek szerinti középértékkel egyező hét év fegyházbüntetés.

A Be. 259. § (1) bekezdése alapján rövidített formában szerkesztett elsőfokú ítélet indokolása értelemszerűen nem tartalmazza a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket, és a Kúria észlelte, hogy a törvényszék a többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezés jogszabályhelyét elmulasztotta feltüntetni.

A Be. 427. § (2) bekezdés értelmében, ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatására az Alkotmánybíróság határozata alapján [416. § (1) bekezdés e) és f) pontja] került sor, a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha ez az iratok alapján lehetséges.

A felülvizsgált ügy iratai alapján megállapítható, hogy **az I. rendű** terheltet a bíróságok a többszörös visszaeséshez szükséges mértéket meghaladó számban ítélték el. A jelen ügyben a kettőnél több halmazatban álló cselekményeket a terhelt részben családtagjai, részben alvó, védtelen sértett sérelmére valósította meg. Javára enyhítő körülményként csupán a részbeni beismerés, és az a tény szolgál, hogy két kiskorú gyermek eltartására köteles.

Ezen - az elsőfokú bíróság által egyébként feltárt, és súlyuknak megfelelően értékelt - büntetés-kiszabási körülmények sem indokolják a törvényesen kiszabott büntetések tartamának csökkentését.

A hét év fegyházbüntetés és a hét év közügyektől eltiltás arányban áll az elkövetett cselekmények tárgyi súlyával, és a terhelt személyében rejlő kimagasló társadalomra veszélyességgel, ugyanakkor megfelelően szolgálja a büntetési célokat is.

A Kúria mindezekre figyelemmel - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva - a megtámadott határozatot **az I. rendű** terhelt tekintetében a Be. 427. § (2) bekezdése alapján annyiban változtatta meg, hogy a vele szemben kiszabott büntetést az 1978. évi IV. törvény 85. § (2) bekezdése, valamint 97. § (1) bekezdése alapján tekintette kiszabottnak.

A megtámadott ítélet egyéb rendelkezéseit hatályában fenntartotta.

Az ítélet elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az

ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Kúria az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. március 10.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
TóthLné
bírószági tisztviselő